

КАЛЕНДАРНО-ТЕМАТИЧНЕ ПЛАНУВАННЯ
«Всесвітня історія» 7 –Б клас
на 2025-2026 н.р.

(1 год. на тиждень, 35 год. на рік)

№ з/п	Зміст навчально-пізнавальної діяльності	Дата		Ключові компетентності	Результати навчально-пізнавальної діяльності
		ГР			
Вступ. Середньовіччя як історична епоха					Знаю: хронологічні межі та періодизацію Середньовіччя, час Великого переселення народів; види джерел з історії Середньовіччя; напрямки Великого переселення народів і розселення слов'ян. Розумію: Середні віки (Середньовіччя) як період між історією Стародавнього світу та Новою історією; Середні віки в Україні як княжу добу, періоди якої збігаються з відповідними періодами європейської історії, як користуватися підручниками з історії України та всесвітньої історії для 7 класу на уроці й удома. Умію: охарактеризувати первісні часи та історію Стародавнього світу; перелічити цивілізаційні здобутки населення України стародавніх часів; назвати хронологічні межі та періодизацію Середніх віків; укласти синхронізовану хронологічну таблицю «Європа в добу Середньовіччя»; розрізняти види джерел з історії Середньовіччя,
1	Поняття «Середні віки» та періодизація Середньовіччя Просторове та світоглядне різноманіття середньовічних цивілізацій. Міжкультурна взаємодія. Джерела вивчення історії Середніх віків і проблема їх достовірності		01/09	Спілкування державною (і рідною, в разі відмінності) мовами: доступно і переконливо висловлювати думки, використовувати виражальні можливості мови для опису подій минулого і сучасності Математична компетентність: оперувати цифровими даними, математичними поняттями для пізнання і пояснення минулого й сучасних суспільних подій, явищ і процесів Уміння вчитися впродовж життя: знаходити й опрацьовувати джерела соціальної та історичної інформації; критично аналізувати й узагальнювати здобуті відомості й досвід Інформаційно-цифрова компетентність: Уміння: використовувати цифрові технології для пошуку потрібної історичної та соціальної інформації, вміння укладати синхронізовану хронологічну таблицю	
Розділ І. Раннє Середньовіччя					
2	Виникнення варварських королівств.Поняття міграції. Велике переселення народів та загибель Західної Римської імперії. Велике		08.09	Спілкування державною (і рідною, в разі відмінності) мовами: критичне сприймання інформації історичного та суспільно-політичного характеру; доступно та переконливо виражати власні думки.	

	переселення народів і українські землі. Етномовні спільноти Європи після Великого переселення народів			Компетентності у природничих науках і технологіях: пояснювати та оцінювати вплив природного середовища на життя людини в часи утворення середньовічних держав; розкривати зміст та вплив природногеографічних умов на створення середньовічної держави Інформаційно-цифрова компетентність: Уміння: використовувати цифрові технології для пошуку потрібної історичної та соціальної інформації, позначати на контурній карті напрямки завоювницьких походів, новостворенні «варварські» держави. Обізнаність та самовираження у сфері культури: уміння: образно мислити та уявляти, використовувати мистецькі артефакти для пізнання минулого, осмислювати твори мистецтва в історичному контексті; зіставляти досягнення арабомосульманської культури з нашою культурою; виявляти вплив культури на особу та розвиток цивілізації. Екологічна грамотність і здорове життя: ціннісне ставлення до навколишнього середовища як до потенційного джерела здоров'я, добробуту та безпеки людини і спільноти, усвідомлення важливості бережливого природокористування, відповідальність за власну діяльність.	виявляти смислові зв'язки між джерелами різних видів, вплив економічних, політичних, соціальних та культурних обставин на погляди і життєву позицію авторів джерел; оцінювати якість виконання роботи за допомогою рефлексії та конструктивного зворотного зв'язку
3	Візантійськ імперія. Особливості політичного устрою, економіки, соціальної структури, культури та побуту. «Кодекс Юстиніана» як джерело права та його вплив на формування правових систем європейських країн		15.09		
4	Епоха норманів. Утворення «варварських королівств», їх культура. «Салічна правда» як приклад збірників законів ранньосередньовічних держав. Франкська імперія Карла Великого		22.09		
5	Християнська цурква в ранньому середньовіччі. Скандинавія в добу середньовіччя. «Ісландське народоправство». Походи вікінгів (норманів) та виникнення норманських держав		29.10		
6	Формування держав Центрально-східної Європи. Зміцнення королівської влади в Німеччині та утворення імперії. Переселення угорців та утворення Угорського королівства. Державотворення у слов'ян		06.10		
7	Арабський халіфат Всесвітні церковні собори. Ієрархія небесна і земна. «Великий розкол» 1054 року. Християнська церква і ранньосередньовічні держави		13.10		Знаю: хронологічні межі існування Франкського королівства, час утворення Франкської та Візантійської імперій, виникнення ісламу; територію «варварських королівств», імперії Карла Великого, напрямки завоювницьких походів арабів. Розумію: поняття «варварське королівство», «експансія», «іслам», «Коран», «халіфат»; Умію: розташувати в хронологічній послідовності відомості про Велике переселення народів,

11	Людина в середньовіччі Стародавня Аравія та виникнення ісламу. Арабські завоювання. Перші халіфи, халіфати Омеядів і Аббасидів		17.1 1	Спілкування державною (і рідною, в разі відмінності) мовами: доступно і переконливо висловлювати думки, використовувати виражальні можливості мови для опису подій, вести аргументовану дискусію на відповідну тематику Математична компетентність: перетворювати джерельну інформацію з однієї форми в іншу (текст, графік, таблиця, схема тощо); будувати логічні ланцюжки подій, обирати раціональні способи пояснення подій минулого Компетентності у природничих науках і технологіях: пояснювати та оцінювати вплив природного середовища на життя людини в середньовічному суспільстві; розкривати зміст і значення зв'язку людини і природи. Інформаційно-цифрова компетентність: виявляти маніпуляції інформацією соціального та історичного змісту під час аналізу повідомлень електронних медіа, уміння співставляти та порівнювати різні стани населення	шляхи Середньовіччя, територію поширення християнства; основні особливості ісламської релігії, релігій степу (тенгріанство), релігій Китаю, Японії, Індії, доколумбової Америки; території розселення хозар, території середньовічних Індії, Китаю та Японії, території держав ацтеків, мая, інків.
12	Середньовічне європейське суспільство Суспільство кочовиків (особливості соціальної структури, повсякденного життя, стосунків з сусідами). Хозарський каганат. Монгольська імперія		24.1 1		Розумію: станове суспільство як суспільство з ієрархічно вибудованою соціальною структурою, кожна з великих соціальних груп (станів) якого –відносно замкнена та умовно об'єднана своїми правовим і економічним становищем у суспільстві; причини і наслідки внутрішньої і зовнішньої колонізації середньовічної Європи; роль християнської церкви в Середньовіччі; належність культурно-історичних пам'яток Індії, Китаю, Японії та доколумбової Америки епохи Середньовіччя до географічних, етнографічних та історичних регіонів, країн, цивілізацій.
13	Християнська церква Держава і суспільство в середньовічних Китаю та Японії. Релігії та культура середньовічних Китаю та Японії		01.1 2		
14	Європейське середньовічне місто Природа та населення. Варни і касти. Релігії та культура Індії	08.12			
15	Французьке королівство. Передумови та об'єднання Франції.	15.12			
16	Підсумкова робота за темою «Зріле Середньовіччя» ГР2	22.12			Умію: показати на карті найбільші міста Європи, основні торговельні шляхи Середньовіччя, територію поширення християнства; описати повсякденне життя у феодальному замку, міському будинку (майстерня, крамниця), селянській господі; схарактеризувати соціальне становище і роль кожного з основних станів середньовічного суспільства; розрізняти економічні, політичні, культурно-інтелектуальні чинники розвитку
17	Англійське королівство. Кліматичний і географічний фактори в житті суспільства. Хвороби та епідемії. «Чорна смерть» та її наслідки. Внутрішня і зовнішня колонізація			Ініціативність і підприємливість: генерувати нові ідеї, оцінювати переваги і ризики, вести перемовини, працювати самостійно і в групі; планувати, організовувати, реалізовувати індивідуальні чи командні проекти (зокрема дослідницько-пошукового характеру) Соціальна та громадянська компетентності:	

18	Французьке королівство. Передумови та об'єднання Франції.			працювати в групі, досягати порозуміння та налагоджувати співпрацю, використовуючи власний і чужий, зокрема взятий з історії, досвід;	європейського суспільства у Середньовіччі, пояснює їх взаємовпливи на основі отриманих знань. Знаю: час походів вікінгів, нормандського завоювання Англії, «Хрестових походів», Реконкісти, Столітньої війни, «Війни троянд»; дати утворення Священної Римської імперії, початку скликання англійського парламенту та Генеральних штатів у Франції; знає основи світогляду середньовічної людини; стани середньовічного суспільства, особливості їх правового становища, побуту, культури; форми землеволодіння у Середньовіччі; найбільші міста Європи і основні торговельні шляхи Середньовіччя; основні соціальні конфлікти періоду Середньовіччя та їх форми. Розумію причини політичного роздроблення держав Західної Європи та мотиви «Хрестових походів»; суспільне значення самопожертви Жанни д'Арк; значення формулювання принципу недоторканності особи для становлення правової культури європейської цивілізації; значення формулювання принципу недоторканності особи для становлення правової культури європейської цивілізації; феодално-теократичний характер Священної Римської імперії; особливості держав східного типу; наслідки зовнішньополітичної експансії Московської держави.
19	Священна Римська імперія. Світ фантазії та символів. Уява про час і простір			Уміння вчитися впродовж життя: аналізувати процес власного навчання, відстежувати зміни у сприйнятті інформації; знаходити й опрацьовувати джерела соціальної та історичної інформації	
20	Розквіт і занепад Візантійської імперії Соціальна структура суспільства: «ті, хто молиться», «ті, хто воює», «ті, хто працює». Побут і повсякденне життя (одяг, житло, харчування тощо) представників різних станів. Родина і кохання, становище жінки, діти (соціалізація, ігри) в житті різних станів. Поступове ускладнення соціальної структури суспільства			Соціальна та громадянська компетентності: працювати в групі, досягати порозуміння та налагоджувати співпрацю, використовуючи власний і чужий, зокрема взятий з історії, досвід	
21	Хрестові походи на близький Схід Причини хрестових походів				
22	Арабська Іспанія.Реконкіста. та прояви соціальних конфліктів: селянські війни, міські повстання, право феодалів на опір королівській владі				

23	»Китай за часів династії Сун				
24	Підсумкова робота за розділом 2 ГРЗ				
Розділ III. Пізнє Середньовіччя XIV-XVст					
25	Пізнє Середньовіччя.велика західна схизма. закріплення організації державної монархічної влади. Етап роздробленості – причини, наслідки, особливості у різних регіонах. Утворення централізованих станово-представницьких монархій.	ГРЗ		корисні посилання про середньовічні війни Уміння вчитися впродовж життя: критично аналізувати й узагальнювати здобуті відомості й досвід. Обізнаність та самовираження у сфері культури: окреслювати основні тенденції розвитку культури в минулому та сьогоденні; використовувати мистецькі артефакти для пізнання минулого, осмислювати твори мистецтва в історичному контексті. Вміти знаходити інформацію щодо гуманізму та Раннього Відродження. Ініціативність і підприємливість: використовувати досвід пізнання історії для вибору дієвих життєвих стратегій, планувати, організовувати, реалізовувати індивідуальні чи командні проекти, створювати інтелектуальну власність, складаючи повідомлення чи пишучи есе	Умію розташувати в хронологічній послідовності відомості про походи вікінгів, формування середньовічних держав (від роздробленості до станово-представницьких монархій або республік), «Хрестові походи» і держави хрестоносців; Міжпредметні зв'язки: — 7 клас. Образотворче мистецтво. Розділ: Мистецтво: діалог традицій і новаторства. Тема: Мистецтво в нашому житті (Учень/учениця усвідомлює необхідність збереження пам'яток архітектури як художнього надбання людства) Знаю: час гуситських війн, монгольської навали на Східну Європу, утворення Польського, Угорського, Чеського королівств, Османської імперії, Золотої Орди, Новгородської боярської республіки, Великого князівства Московського, дату Грюнвальдської битви, падіння Константинополя. Розумію: наслідки панування монголів (Золотої Орди) для суспільств Східної Європи; особливості підпорядкування Московського князівства Монгольській імперії; особливості арабської культури Умію: схарактеризувати внутрішню та зовнішню політику правителів держав Східної Європи; діяльність Яна Гуса; обґрунтувати думку про взаємодію та зіткнення на теренах Центрально-Східної Європи візантійської, руської та західноєвропейської (католицької) культурних традицій;
26	Наукові і технічні досягнення середньовіччя.Мода . Особливості розвитку монархій у Англії, Франції, Іспанії в Середні віки. Італійські міста-республіки та їх особливості (Генуя, Венеція). Папська область — теократична держава				
27	Формування централізованої держави у франції. Особливості державотворення у Центральній Європі в XIV–XV ст.: Священна Римська Імперія, Чехія, Угорщина, Польща, Велике Князівство Литовське				
28	Англія та держави Скандинавії. Хрестові походи: причини, перебіг, результати, наслідки. Реконкіста. Німецька експансія на Схід та християнізація Балтики				
29	Італійські держави				

	Розпад Золотої Орди. Централізація Московського князівства по типу східної деспотії. Занепад і загибель Імперії ромеїв (Візантії). Османська імперія в XIV–XV ст.				коректно використовуючи відповідні поняття і терміни («єретик», «інквізиція», «анафема», «Раннє Відродження», «Ренесанс», «схоластика», «філософія», «іслам»), пояснюєвати вчення основних світових релігій; причини кризових явищ всередині християнської церкви
30	Утворення Іспанського Королівства.Завершення реконкісти.				
31	Священа Римська Імперія та держави Центрально-східної Європи.Церква і держава – питання (не)свободи віросповідання. Середньовічні єресі. Інквізиція. Гоніння на арабів і євреїв. Богословська думка в католицькому і православному світі. Схоластика			Спілкування державною (і рідною, в разі відмінності) мовами: доступно і переконливо висловлювати думки, використовувати виражальні можливості мови для опису подій минулого і сучасності, вести аргументовану дискусію на відповідну тематику, читати і розуміти перекладені та адаптовані українською літературною мовою писемні джерела, творити українською мовою (усно і письмово) тексти історичного змісту. Математична компетентність: оперувати цифровими даними, математичними поняттями для пізнання і пояснення минулого й сучасних суспільних подій, явищ і процесів; перетворювати джерельну інформацію з однієї форми в іншу Компетентності у природничих науках і технологіях: розкривати зміст і значення господарських, промислових, наукових і науково-технічних революцій, вплив на суспільне життя технологій, технічних винаходів і наукових теорій.	
32	Дезінтеграція “Золотої Доби” Етика, догматика та обрядовість ісламу. Спільні цінності ісламу та інших авраамічних релігій. Сунізм і шиїзм. Культурні взаємовпливи європейської та арабської цивілізацій				
33	Утворення османської імпрії Завоювання османських султанів у Європі.				
34	Мистецтво у Середньовіччі Середньовічна архітектура (романська, готична, візантійська, арабо-мусульманська).			Інформаційно-цифрова компетентність: використовувати цифрові технології для пошуку потрібної історичної та соціальної інформації, її нагромадження, перевірки і впорядкування;	

	Скульптура, література, живопис, музика, театр на Сході й Заході			створювати вербальні й візуальні (графіки, діаграми, фільми) тексти,	
35	Раннє Відродження і гуманізм Передумови та початок епохи Відродження			Уміння вчитися впродовж життя: знаходити й опрацьовувати джерела соціальної та історичної інформації; критично аналізувати й узагальнювати здобуті відомості й досвід	
36	Раннє Відродження і гуманізм. Протиріччя нової культури. Вплив Відродження на українські землі				
37	Підсумкова робота ГР2 за темою «Духовний світ Середньовіччя»				
Узагальнення курсу. Здобутки год.)				середньовічної Європи (2	Знаю: території середньовічних Індії та Китаю Розумію: значення культурних досягнень середньовічних Китаю та Індії для формування європейського культурного простору; поняття «індуїзм», «каста», «Піднебесна імперія». Умію: показати на карті території середньовічних Індії, Китаю та Японії; розповісти про пам'ятки культури Індії, Китаю та Японії епохи Середньовіччя.
38	Здобутки середньовічної Європи Формування сучасних європейських народів та держав			Соціальна та громадянська компетентності: бути активним і відповідальним членом громадянського суспільства, що знає права людини і вміє їх захищати; ідентифікування себе як особистості й громадянина України; пошанування досвіду й цінностей власного й інших народів, держав, релігій і культур; Обізнаність та самовираження у сфері культури: інтерпретувати твори мистецтва; розвивати власну національно-культурну ідентичність у сучасному багатокультурному світі; використовувати мистецькі артефакти для пізнання минулого, осмислювати твори мистецтва в історичному контексті; зіставляти досягнення української культури з іншими культурами.	
39	Здобутки середньовічної Європи. Утворення підвалин європейських політичних і правових традицій. Розширення картини світу.				
40	Узагальнення ГР3				

